

Από τον συγγραφέα του *Αφηγητή του πρωινού τρένου*

ΖΑΝ - ΠΟΛ
ΝΤΙΝΤΙΕΛΟΡΑΝ

Η ΖΩΗ
ΠΟΥ ΜΕΝΕΙ

ΜΙΑ ΑΠΙΘΑΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΓΑΠΗΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΖΑΝ-ΠΟΛ ΝΤΙΝΤΙΕΛΟΡΑΝ

Η ζωή που μένει

Μια απίθανη ιστορία αγάπης

Μετάφραση από τα γαλλικά

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Ξένη λογοτεχνία

Σύγχρονη ξένη λογοτεχνία – 524

Ζαν-Πολ Ντιντιελοράν, *Η ζωή που μένει*

Jean-Paul Didierlaurent *Le reste de leur vie*

Μετάφραση: Σταύρος Παπασταύρου

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Επιμέλεια-διορθώσεις: Ιωάννα Ανδρέου

Σελιδοποίηση: Κατερίνα Σταματοπούλου

Copyright© Jean-Paul Didierlaurent, Au diable vauvert, 2016

Copyright© για την ελληνική γλώσσα, Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ

(Εκδόσεις Πατάκη), 2018

Πρώτη έκδοση στη γαλλική γλώσσα από τις εκδόσεις

Au diable vauvert, 2016

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Μάιος 2021

ΚΕΤ Γ384 ΚΕΠ 306/21 ISBN 978-960-16-8695-0

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ 38 (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ), 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665 - ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΥΡΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 570 09 ΚΑΛΟΧΩΡΙ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15 - ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Στη Σαμπίν, τη Μαρίν και τον Μπαστιάν,
τους τρεις ήλιους μου.

Στη μητέρα μου, για το μάθημα ζωής
που μας δίνει καθημερινά.

*Και το φοφίμι φουσκωμένο, λες, απ' άυλο φύσημα,
εζούσε σε μυριάδες τώρα δα ζωές.*

ΣΑΡΑ ΜΠΟΝΤΛΕΡ, *Το φοφίμι*
(μτφ. Άγγελος Σημηριώτης)

Η ΜΑΝΕΛ ΕΙΧΕ ΤΑ ΝΕΥΡΑ ΤΗΣ, όπως κάθε φορά που περνούσε το κατώφλι του διαμερίσματος του Μαρσέλ Μοβινιέ. Αυτός ο τύπος ήξερε πώς να τη βγάζει απ' τα ρούχα της. «Φροντίστε ν' αδειάσετε καλά το δοχείο μου, δεσποινίς». Έτσι την υποδεχόταν πάντα. Ούτε καλημέρα ούτε το παραμικρό καλωσόρισμα. Όχι, μόνο αυτή η υπενθύμιση για επαναφορά στην τάξη, φωνάζοντάς της από την πολυθρόνα του σαλονιού, με το βλέμμα καρφωμένο μέρα νύχτα στα οπίσθιά της: φροντίστε ν' αδειάσετε καλά το δοχείο μου, δεσποινίς. Υπονοώντας πως η Μανέλ είχε τη συνήθεια να μην το αδειάζει καλά το δοχείο του. Κι όμως, μόνο αυτό είχε στον νου της με το που ερχόταν εδώ, αυτό το εμαγέ δοχείο νυκτός με τα μοβ λουλουδάκια, που την έβαζε να το κουβαλάει κάθε πρωί από την κρεβατοκάμαρα ως την τουαλέτα, για ν' αδειάσει στη λεκάνη το περιεχόμενό του, αποτέλεσμα μιας ολονύχτιας προστατικής διαταραχής. Στα ογδόντα τρία περίπου χρόνια του, έχοντας χηρέψει πρόσφατα, ο

Μοβινιέ δικαιούνταν τέσσερις ώρες κατ' οίκον βοήθειας τη βδομάδα, που τις έσπαγε σε πέντε επισκέψεις των σαράντα οχτώ λεπτών, από Δευτέρα ως Παρασκευή. Επισκέψεις κατά τις οποίες η κοπέλα έπρεπε, εκτός από το ν' αδειάζει το δοχείο νυκτός του κυρίου, να φέρνει σε πέρας κι ένα σωρό άλλες δουλειές, όπως το να βάζει ηλεκτρική σκούπα, να στρώνει το κρεβάτι, να σιδερώνει τ' ασπρόρουχα, να καθαρίζει τα λαχανικά, κι όλα αυτά κάτω από το καχύποπτο βλέμμα αυτού του γεροβρομιάρη, που προσπαθούσε πάντα να βγάλει από τη μύγα ξίγκι. «Σας ετοίμασα τη λίστα» είπε χασκογελώντας ο υπέργηρος. Κάθε μέρα, μια σελίδα από χαρτί μιλιμετρέ, ακουμπισμένη πάνω στο γυαλιστερό τραπεζομάντιλο της κουζίνας, περίμενε την κοπέλα. Εκεί ήταν σημειωμένες οι δουλειές της ημέρας. Η Μανέλ έβαλε την ανοιχτοπράσινη μπλούζα της και μελέτησε την αυστηρή γραφή του Μαρσέλ Μοβινιέ, μια γραφή τσιγκούνικη, που δεν ξέφευγε διόλου από τις γραμμές. Λέξεις γραμμένες με οικονομία.

Αδειασμα δοχείου

Απλωμα μπουγάδας

Πλυντήριο με ασπρόρουχα

Στρώνσιμο κρεβατιού (αλλαγή μαξιλαροθήκης)

Πότισμα φύκου τραπεζαρίας

Σκούπισμα κουζίνας + διαδρόμου

Έλεγχος γραμματοκιβωτίου

Στο παιχνίδι Πώς-να-απασχολείτε-την-οικιακή-βοηθό-σας-για-τρία-τέταρτα-της-ώρας, ο Μαρσέλ Μοβινιέ, πρώην ιδιοκτήτης καταστήματος ηλεκτρικών ειδών, είχε γίνει σωστός μάστορας. Η Μανέλ αναρωτιόταν πάντα για ποιον λόγο η λέξη «λακές» δεν ήταν γένους θηλυκού. Συμβουλευτήκε για μια ακόμη φορά τη λίστα των καθηκόντων της, πασχίζοντας να μαντέψει πού μπορεί να είχε κρύψει σήμερα ο βρομόγερος το χαρτονόμισμα των πενήντα ευρώ. Θα έβαζε στοίχημα πως το είχε χώσει στον φύκο. Αυτό το χαρτονόμισμα είχε γίνει το Άγιο Δισκοπότηρο που αναζητούσε κάθε μέρα η Μανέλ. Η ανακάλυψη της κρυφώνας του ήταν μια πρόκληση για την κοπέλα και νοστίμιζε κάπως τα σαράντα οχτώ λεπτά που είχε μπροστά της. Πριν έναν χρόνο, όταν είχε ανακαλύψει πρώτη φορά τα λεφτά τοποθετημένα αθώα πάνω στο κομοδίνο, είχε συγκρατήσει την τελευταία στιγμή τη λαχτάρα της να τα βουτήξει. Οι λέξεις «κίνδυνος» και «ναρκοπέδιο» αναβόσβηναν ξέφρενα πίσω απ' το μέτωπό της. Αυτό το πενήντάευρο, έτσι εκτεθειμένο φαρδιά πλατιά καταμεσής στο σεμεδάκι που σκέπαζε το κομοδίνο, βρομούσε τόσο πολύ σκηνοθεσία, που δε θα μπορούσε με τίποτα να βρίσκεται εκεί με έντιμη πρόθεση. Ο Μαρσέλ Μοβινιέ δεν ήταν από τους ανθρώπους που αφήνουν χρήματα εδώ κι εκεί, και μάλιστα ένα τέτοιο χαρτονόμισμα. Παρ' όλα αυτά, για μερικά δευτερόλεπτα, η Μανέλ κάθισε και σκέφτηκε όλα εκείνα που θα μπορούσε να κάνει μ' ένα τέτοιο ποσό. Εστιατόρια, σινεμά, ρούχα, βιβλία, παπού-

τσια παρέλασαν νοερά από το μυαλό της. Πράγματα πολύ συγκεκριμένα, όπως εκείνα τα φανταχτερά σανδάλια των ενενήντα ευρώ που είχε δει την προηγούμενη στη βιτρίνα του Σαν Μαρινά να πουλιούνται με έκπτωση μόλις σαράντα εννέα, στοίχειωσαν για μια στιγμή τις σκέψεις της. Τελικά το κορίτσι αποφάσισε να αγνοήσει το χαρτονόμισμα, έστρωσε το κρεβάτι και βγήκε από το δωμάτιο δίχως να ρίξει ούτε ματιά στα πενήντα ευρώ, που της έβγαζαν τη γλώσσα μέσ' από το δαντελένιο τους πλάσιο. Ο Μαρσέλ Μοβινιέ πήρε για λίγο τα μάτια του από την οθόνη της τηλεόρασης και σημάδεψε με τη μύτη του την κουζίνα.

«Όλα καλά;» ρώτησε ο γέρος, καθώς εκείνη συμπλήρωνε το έντυπο των παρουσιών της. Ποτέ ως εκείνη τη μέρα αυτός ο γέροντας δεν είχε ανησυχήσει για την κατάστασή της.

«Μάλιστα, όλα καλά» απάντησε η κοπέλα, κοιτάζοντάς τον κατάματα.

«Κανένα πρόβλημα;» πρόσθεσε καχύποπτα εκείνος, προχωρώντας βιαστικά προς το δωμάτιό του.

«Θα έπρεπε να έχω κάποιο πρόβλημα;» μουρμούρισε εκείνη πίσω απ' την πλάτη του.

Η θέα της απογοητευμένης του φάτσας με τα παραμορφωμένα χαρακτηριστικά κατά την επιστροφή της στην κουζίνα αποζημίωσε τη Μανέλ στο έπακρο. Μια απογοήτευση που στα μάτια της άξιζε πολύ περισσότερο από πενήντα ψωροευρώ.

Από τότε το χαρτονόμισμα υπ' αριθμόν U18190763573 –η κοπέλα κάποια μέρα είχε επισημάνει το νούμερο, ώστε να σιγουρευτεί ότι επρόκειτο για το ίδιο πενηντάριο– ταξίδευε από τη μια γωνιά του διαμερίσματος του Μαρσέλ Μοβινιέ στην άλλη. Το να υποβάλλει τη Μανέλ στη δοκιμασία του πειρασμού φαίνεται πως είχε καταστήσει σκοπός ζωής γι' αυτόν τον γέρο. Οι κάμερες έκαναν την εμφάνισή τους λίγο αργότερα. Ένα σωστό δίκτυο από μικροσκοπικές κάμερες, διασκορπισμένες έξυπνα, με τρόπο ώστε να καλύπτουν σχεδόν ολόκληρο το εμβαδόν των εκατόν δέκα τετραγωνικών μέτρων. Το κορίτσι είχε εντοπίσει πέντε από δαύτες. Μία στην κουζίνα, μία στην κρεβατοκάμαρα, μία που παρακολουθούσε τον διάδρομο, μία στο μπάνιο και μία ακόμα στο σαλόνι. Πέντε μαύρα, ψυχρά μάτια, που δεν έχαναν το παραμικρό από τις πράξεις και τις κινήσεις της. Μια μέρα είχε πιάσει στα πράσα τον βρομόγερο να χαζεύει τις μαγνητοσκοπήσεις της προηγούμενης μέρας. Όποτε έβρισκε ευκαιρία, η Μανέλ κουκούλωνε τους μικροσκοπικούς κύκλωτες. Ένα αντικείμενο που το μετατόπιζε ξαφνικά, με σκοπό να μπλοκάρει τη θέα, ή συχνότερα ένα άγαρμπο τίναγμα του ξεσκονόπανου, ώστε ν' αλλάξει τη γωνία της κάμερας και να τη στρέψει προς το πάτωμα ή προς το ταβάνι. Δίχως να το καταλάβει, ο ογδοντάρης είχε πέσει μέσα στην ίδια του την παγίδα, δημιουργώντας μέσα του μια ανόητη εμμονή που συνίστατο στο να προσπαθεί να πιάσει

επ' αυτοφώρω την οικιακή βοηθό του τη στιγμή που θα του έκλεβε χρήματα. Ούτε μια φορά η Μανέλ δεν είχε αναφέρει κάτι για το πενηντάευρο που ταξίδευε, πράγμα που προβλημάτιζε ασταμάτητα τον Μοβινιέ και τον εξόργιζε στο έπακρο. Συχνά πυκνά η κοπέλα έμπαινε στον πειρασμό να παραδώσει το χαρτονόμισμα ή να το διπλώσει στα τέσσερα, κάτι που θα έκανε αυτόν τον τρελόγερο να καταλάβει ότι δεν μπορούσε να την ξεγελάσει με τα κόλπα του, τελικά όμως έκρινε ότι το ν' αγνοήσει εντελώς αυτά τα πενήντα ευρώ ήταν ο καλύτερος τρόπος για να πατσίσει με τον βασανιστή της. Έτσι λοιπόν, κάθε μέρα, το χαρτονόμισμα την περιόριμενε. Πάνω στο χαλί του καθιστικού, στο καπάκι του πλυντηρίου, πάνω απ' το ψυγείο, στριμωγμένο ανάμεσα σε δυο βιβλία, αφημένο πλάι στο τηλέφωνο, μέσα στην παπουτσοθήκη, πάνω από μια ντάνα πετσέτες στο ντουλάπι του μπάνιου, μέσα στη φρουτιέρα, μπερδεμένο με την αλληλογραφία. Ή, όπως σήμερα, δίπλα στον φύκο που είχε να ποτίσει. Το χαρτονόμισμα ήταν μισοχωμένο κάτω από την κεραμική γλάστρα. Αφού άδειασε το γραμματοκιβώτιο και ανέσυρε τα γράμματα, η Μανέλ αναρωτήθηκε ξάφνου, με κάποια ανησυχία, ποια θα ήταν η αντίδρασή της αν τελικά μια μέρα ο Μαρσέλ Μοβινιέ βαριόταν το κόλπο του κι έχωνε μια για πάντα το χαρτονόμισμα στο πορτοφόλι του. Είχε καταντήσει να δεθεί μ' αυτό το χαρτονόμισμα των πενήντα ευρώ, που έκανε τις οικοκυρικές εργασίες της να μοιάζουν με

ηλεκτρονικό παιχνίδι δράσης ή με κυνήγι θησαυρού. Στις εννέα και σαράντα πέντε ακριβώς, με το που τελείωσε τη δουλειά της, η οικιακή βοηθός έβγαλε την μπλούζα της και υπέγραψε το δελτίο παρουσιών. Έχοντας δει την ίδια σκηνή κάμποσες φορές, ήξερε πως την ίδια εκείνη στιγμή ο Μαρσέλ Μοβινιέ τραβούσε έξω το χρονόμετρο που έκρυβε στην τσέπη του γιλέκου του, για να σιγουρευτεί ότι η κοπέλα είχε σεβαστεί σχολαστικά τα σαράντα οχτώ λεπτά της.

ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ, με το που κατάπινε τρία βουτυρωμένα μπισκότα αλειμμένα με μαρμελάδα βατόμουρο –τη μόνη που του άρεσε– και κατέβαζε μερικές γουλιές από τον καφέ με γάλα που τα συνόδευε, ο Αμβρόσιος έσπευδε ν' αφήσει το μπολ και τα μαχαιροπίρουνα στον νεροχύτη, έπειτα σκούπιζε γρήγορα γρήγορα με το σφουγγάρι τα ψίχουλα που ήταν σκορπισμένα στο μουσαμαδένιο τραπεζομάντιλο, και διέσχιζε πάλι στις μύτες των ποδιών τον διάδρομο που έκοβε στα δύο το διαμέρισμα. Δεν παρέλειπε ποτέ να κοντοσταθεί στα μισά της διαδρομής, πλάι στην πρώτη πόρτα, τόσο όσο του χρειαζόταν για να κολλήσει το αυτί του στην ξύλινη επιφάνεια που με το ζόρι έπνιγε τα ροχαλητά της Μπετ. Του άρεσε ν' αφουγκράζεται τους βαθιούς λαρυγγικούς ήχους που έβγαιναν από το στόμα της ηλικιωμένης. Σήμερα, από το βάθος της κάμαρας άκουγε τη μουσική μιας θάλασσας γαληνεμένης, το σβήσιμο των κυμάτων στην παραλία κι έπειτα τον αφρό που ανακάτευε την άμμο. Εισπνοή, εκ-

πνοή. Μάμαλο κι αντιμάμαλο. Ήσυχος πια, ο Αμβρόσιος έφτασε στο τέρμα του διαδρόμου και χώθηκε αθόρυβα στην τουαλέτα που βρισκόταν δίπλα στο δωμάτιό του. Το κουρασμένο νέον αναβόσβησε δυο φορές, πάντα δυο φορές αναβόσβηνε, προτού πλημμυρίσει πάτωμα και τοίχους με το ψυχρό του φως. Ένα ορθογώνιο κομμάτι κοντραπλακέ κρατούσε γερά στη θέση της μια παμπάλαια μπανιέρα με κάθισμα, που έπιανε σχεδόν όλο τον χώρο. Ο νεαρός άντρας ένιωθε κάθε φορά εξίσου εκστασιασμένος με τον αυτοσχέδιο πάγκο πάνω στον οποίο ήταν αραδιασμένα τα διάφορα εργαλεία. Ξαπλωμένα το ένα δίπλα στο άλλο, πάνω στην απορροφητική πετσέτα που είχε πει το νερό τους στη διάρκεια της νύχτας, έλαμπαν με όλη τη μεγαλοπρέπεια του χρωμίου τους κάτω από τον έντονο φωτισμό. Ο Αμβρόσιος δε χόρταινε να θαυμάζει τις εξαισιες αντανακλάσεις από τις ανοξείδωτες επιφάνειες. Αυτή η μετέωρη στιγμή που βρισκόταν μόνος μαζί τους μέσα σ' εκείνο το μικροσκοπικό, υπερθερμαινόμενο δωμάτιο, ανάμεσα στις μυρωδιές των απορρυπαντικών, τον μάγευε εντελώς. Απαρίθμησε χαμηλόφωνα τη λίστα, ενώ τα μάτια του σάρωναν από δεξιά προς τ' αριστερά την απορροφητική πετσέτα. Νυστέρι, άγκιστρα αγγείων, διαχωριστές, αιμοστατικά τσιμπιδάκια, φαλίδια μυτερά, φαλίδια καμπύλα, βελόνες ίσιες, κυρτές και οφιοειδείς, καθετήρες, ρινολαβίδα, αιμοστατική πένσα, διαστολεις, σπάτουλες μαλακές και σκληρές. Την προσοχή του αιχμαλώτισε το πιο όμορφο απ' όλα κατά τη γνώμη του,

το τροκάρι. Ζύγισε με απόλαυση στο χέρι του αυτό το σωληνοειδές όργανο παρακέντησης, που είχε μήκος γύρω στα πενήντα εκατοστά. Η άκρη του, αιχμηρή σαν μύτη μολυβιού, είχε δέκα περίπου τρύπες, τις οποίες φρόντιζε να καθαρίζει μ' ένα μικροσκοπικό βουρτσάκι. Στα πόδια της μπανιέρας, έχασκε ορθάνοιχτη μια ογκώδης ιατρική τσάντα, που άφηνε να διακρίνονται τα σκοτεινά της σωθικά. Ο Αμβρόσιος άρπαξε το δέρμα σαμουά που κρεμόταν πάνω από τον νιπτήρα και έτριψε ένα ένα τα εργαλεία, μέχρι να σβήσει και τα τελευταία ίχνη νερού. Το πατσαβούρι γλίστρησε πάνω στις βελόνες, χάιδεψε τις λάμες, γυάλισε τις λαβές. Το ένα μετά το άλλο, τα εργαλεία ξαναμπήκαν στις θήκες τους και τακτοποιήθηκαν μέσα στην τσάντα. Αφού έριξε την πετσέτα στο καλάθι με τ' άπλυτα, ο Αμβρόσιος έκλεισε καλά τη δερμάτινη τσάντα και την πήρε στο δωμάτιό του. Πάνω στο κομοδίνο, το κινητό χοροπηδούσε σαν τρελό. Ο νεαρός καθάρισε τον λαιμό του και απάντησε στην κλήση. Ο Ρολάν Μπουρντέν της επιχείρησης Ρολάν Μπουρντέν και Υιός δεν έμπαινε ποτέ στον κόπο να συστηθεί όταν επικοινωνούσε μαζί του, αρκούμενος, αντί για καρτ βιζίτ, σε αυτό το ψυχρό και απόμακρο ύφος, που ήταν πλέον τόσο γνώριμο στον Αμβρόσιο. Εδώ και πάνω από τέσσερα χρόνια που ο νεαρός εργαζόταν στην εταιρεία, η σχέση τους δεν είχε αλλάξει στο ελάχιστο. Επαγγελματική και τίποτε άλλο. Με το γωνιώδες του πρόσωπο, την αρρωστιάριχη χλωμάδα και το αραιό μουσάκι γύρω από τα χείλη, τόσο

λεπτά, που φάνταζαν σαν μοβ ουλές πάνω στο στόμα του, το αφεντικό του ήταν από εκείνους τους ανθρώπους που από τη φωνή τους μαντεύεις τη φυσιογνωμία τους. Ο αξιότιμος κύριος Μπουρντέν από απογόνους δεν είχε παρά μια μοναχοκόρη, έτσι η προσθήκη αυτού του «και Υιός» δεξιά του ονόματός του δεν είχε άλλο λόγο ύπαρξης πέρα από το να ντύνει την εν λόγω επιχείρηση μ' ένα πέπλο ενδογενεολογικής αξιοπιστίας, που έπειθε τους πελάτες. Ο κύριος τηλεφώνουσε για μια κατ' οίκον ιατρική επίσκεψη. Πιστός στη συνήθειά του και χωρίς άλλες λεκτικές φιοριτούρες πέρα από τα απαραίτητα για την ορθή κατανόηση, ο Μπουρντέν έφτυσε τις πληροφορίες με τη σειρά που βόλευε αποκλειστικά και μόνο τον ίδιο κι από την οποία δεν παρεξέκλινε ποτέ: ονοματεπώνυμο πελάτη, φύλο, ηλικία και τόπο επέμβασης. «Αριθμός δεν αναφέρεται από σύζυγο, μονάχα σπίτι κίτρινο» πρόσθεσε λακωνικά πριν κλείσει. Εξίσου σιγκούνης στα οριστικά άρθρα όσο και στις ευγένειες, συλλογίστηκε ο Αμβρόσιος ενώ καταχωρούσε τις πληροφορίες στο iPhone του. Πήγε ως το ευρύχωρο λουτρό που μοιραζόταν με την Μπετ, βούρτσισε τα δόντια του, ξυρίστηκε, έστρωσε το πυκνό, ατίθασο μαύρο μαλλί του με κάμποσο ζελέ κι έπειτα με ελαφρά χτυπηματάκια άπλωσε στα μάγουλά του άφτερ σείβ. Μέσα στην ντουλάπα, κρεμασμένο στην κρεμάστρα, τον περίμενε το καλό του κοστούμι. Άσπρο πουκάμισο, σκούρα γκρι γραβάτα, μαύρο σακάκι και παντελόνι. Έβγαλε την πιτζάμα του κι έχωσε τα εβδο-

μήντα έξι του κιλά μέσα στα φρεσκοσιδερωμένα ρούχα. Η προστατευτική ιατρική φόρμα, που αποτελούσε την αληθινή στολή εργασίας, εκείνη που ο κόσμος δεν έβλεπε ποτέ, θα έμπαινε αργότερα πάνω από την κύρια αμφίεση, επικαλύπτοντάς τη σαν δεύτερο δέρμα. Για την ώρα, το μόνο που μετρούσε ήταν η εμφάνιση. Να μην εμπνέει φόβο, να είναι όσο το δυνατόν πιο ήπιος. Ένα φάντασμα, να με τι έπρεπε να προσπαθήσει να μοιάζει. Ένα φάντασμα κοστουμαρισμένο, που δεν έπρεπε ν' αφήνει στο πέρασμά του περισσότερες αναμνήσεις από μια διαβατάριχη σκιά. Ικανοποιημένος από την εικόνα που του αντιγύριζε ο καθρέφτης πάνω από τον νιπτήρα, ο Αμβρόσιος κατευθύνθηκε προς την έξοδο, με την πολύτιμη τσάντα να ταλαντεύεται κρεμασμένη στον ώμο του. Ένας τουρίστας υπ' ατμόν για μια μακρινή χώρα, σκέφτηκε χαμογελώντας. Το χαμόγελό του μεγάλωσε βλέποντας την Μπετ ακίνητη καταμεσής του διαδρόμου. Ό,τι ώρα και να 'ταν, και παρ' όλες τις προφυλάξεις που έπαιρνε για να είναι όσο το δυνατόν πιο διακριτικός, τη στιγμή που άφηνε το διαμέρισμα έβρισκε πάντα στον δρόμο του την ηλικιωμένη, που τον κοιτούσε με πρόσωπο ολόχαρο. Δίπλωσε τα εκατόν ογδόντα εκατοστά του ύψους του, για να επιτρέψει στη γιαγιά του να του αφήσει στο μέτωπο το φιλί της ημέρας και να γλιστρήσει μέσα στο αυτί του εκείνο το «στο καλό», που κάθε φορά ακουγόταν σαν ευλογία. Δε χρειαζόταν τίποτα περισσότερο. Σ' αυτές τις δυο λεξούλες φώλιαζε όλη η τρυφεράδα του κόσμου.